

B.A (Part –III) (Semester –V)
Subject Name- अर्थशास्त्रातील संशोधन पद्धतीशास्त्र (Paper No- 8)

- प्र १. कृतीशील संशोधन म्हणजे -----
- अ) दिर्घावधी संशोधन
ब) व्यवहार्य संशोधन
क) तत्कालीन प्रश्न सोडवण्यास केलेले संशोधन ड) सामाजिक आर्थिक उद्दिष्टे असलेले संशोधन
- प्र २. संशोधन आराखडा म्हणजे काय -----
- अ) सिद्धांत नसलेले संशोधन करण्याची पद्धत
ब) गुणात्मक किंवा संख्यात्मक पद्धत निवडण्याची पद्धत
क) संशोधन निष्कर्ष मांडण्याची उदा आलेख पद्धत
ड) प्रत्येक टप्प्यावर तथ्य संकलन व विश्लेषण करण्याचा आराखडा
- प्र ३. ----- हे मापनाचे सर्वात कमी सामर्थ्यवान आहे.
- अ) अंक श्रेणी ब) दर्जा श्रेणी क) खंड श्रेणी ड) नियंत्रित श्रेणी
- प्र ४. नकारासाठी तपासले जाणारे दिशा रहित गृहीत म्हणजे -----
- अ) पर्यायी ब) नल क) संख्याशास्त्रीय निष्कर्ष ड) वरीलपैकी नाही
- प्र ५. तथ्य संकलनासाठी ----- मार्फत सूची वापरली जाते.
- अ) पोस्ट ब) टेलीफोन क) विश्लेषक ड) निरीक्षण
- प्र ६. संशोधनाचा ----- हा प्रकार आहे.
- अ) हेतूच्या आधारावर ब) आयोग क) परिषदा ड) आकडेवारी मिळवणे
- प्र ७. सर्व संकल्पना या अमूर्त असून त्या वास्तवाच्या विविध पैलूंचे प्रतिनिधित्व करतात हे व्याख्ये-----
- यांनी मांडली.
- अ) पी.व्ही.यंग ब) गुड आणि हॅट क) अँडम स्मिथ ड) डॉ. मार्शल
- प्र ८. मुलाखत तंत्राची ----- ही वैशिष्ट्ये आहेत.
- अ) समान दर्जा ब) दोन किंवा अधिक व्यक्ती क) पूर्व नियोजित कार्यक्रम
ड) वरील सर्व
- प्र ९. प्राथमिक तथ्याचे ----- हा गुण आहे.
- अ) इतर महत्व ब) बाह्य चलावर नियंत्रण क) वास्तवता ड) वरीलपैकी नाही
- प्र १०. शुद्ध / सैद्धांतिक संशोधनाचा मुख्य उद्देश -----
- अ) व्यवसायाच्या / समाजापुढील समस्या सोडविणे

- ब) व्यावहारिक ज्ञानाचा प्रत्यक्षात वापर करणे
 क) आर्थिक माहिती मिळविण्यासाठी
 ड) वरील सर्व
- प्र ११. खालीलपैकी कोणते संशोधन हे आकडेवारीच्या आधारे केले जाते -----

 अ) क्रियात्मक संशोधन ब) कल्पनात्मक संशोधन क) अनुभवजन्य संशोधन
 ड) विस्तृत संशोधन
- प्र १२. प्रथमतः संशोधनाचा ----- स्पष्ट करावा लागतो.
 अ) आराखडा ब) उद्देश क) विश्लेषण ड) कालावधी
- प्र १३. संशोधनामध्ये नमुन्याची ----- आवश्यक असते.
 अ) निवड ब) वस्तुस्थिती क) कार्यक्षेत्र ड) दिशा
- प्र १४. गृहीतकाची वैशिष्ट्ये ----- आहेत.
 अ) स्पष्टता व निश्चिंता ब) वास्तवतेचा आधार क) प्रचिती क्षमता ड) वरील सर्व
- प्र १५. तथ्यांच्या समूहाची एक दोन शब्दात व्यक्त केलेली व्याख्या असते.
 अ) संकल्पना ब) निरीक्षण क) गृहीतक ड) वरील पैकी नाही
- प्र १६. अमूर्तीकरण आणि सामान्यीकरण या दोहोंमुळे घडून येते.
 अ) संशोधन ब) निरीक्षण क) संकल्पनीकरण ड) वरीलपैकी नाही
- प्र १७. संकल्पनेत ----- महत्वाचे असते.
 अ) निरीक्षण ब) अमूर्तीकरण क) संशोधन ड) वरील सर्व
- प्र १८. ----- यांच्या मते ज्ञानेद्रियांच्या आधारे होणारा स्थिती बोध किंवा निरीक्षण म्हणजे तथ्य होय.
 अ) श्री फेअर चाइल्ड ब) गुड अँड हॉट क) श्रीमती यंग ड) मिचेल
- प्र १९. निरीक्षणाचे गुण ----- आहेत.
 अ) घटना घडत असताना नोंदी घेता येतात ब) अनेक ठिकाणी वापरणे शक्य होते
 क) वरील दोन्ही ड) वरीलपैकी नाही
- प्र २०. प्राथमिक तथ्यांचे ----- हे फायदे आहेत.
 अ) कमी खर्चिक ब) अधिक उपयुक्त क) तथ्यांमध्ये वास्तवता अधिक असते
 ड) वरील सर्व
- प्र २१. तथ्याचे संक्षिप्त रूप ----- साह्याने दाखविता येते.
 अ) सारणी ब) आलेख क) स्तंभालेख ड) चल घटक
- प्र २२. तथ्यांचे स्थानानुसार ----- केले जाते.
 अ) वर्गीकरण ब) गुणधर्म क) सारणीकरण ड) वरीलपैकी नाही
- प्र २३. गुणात्मक वर्गीकरणामध्ये विशिष्ट घटकाचा ----- विचारात घेतात.

- अ) जटील सारणी ब) सारणी क) गुणधर्म ड) संस्करण
प्र २४. ----- म्हणजे संशोधकाने गोळा केलेल्या माहितीच्या वास्तव अर्थाचे योग्य
स्पष्टीकरण होय.
- अ) तथ्यांचे निर्वचन ब) संकेतीकरण क) तथ्यांचे संपादन ड) यापैकी
नाही
- प्र २५. संशोधनातून निघालेल्या निष्कर्षाच्या व्यापक अर्थाचा शोध घेणे म्हणजे -----
----- होय.
- अ) संकेतीकरण ब) निर्वचन क) वरील दोन्ही ड) यापैकी नाही
- प्र २६. अर्थशास्त्र संशोधनाची उद्दिष्टे ----- आहेत.
- अ) ज्ञानविस्तार ब) मानवी कल्याण क) सामाजिक नियंत्रण ड) वरील
सर्व
- प्र २७. संशोधकामध्ये ----- ज्ञानाचे प्रभावी कार्य केले जाते.
- अ) सामाजिक ब) आर्थिक क) वरील दोन्ही ड) यापैकी नाही
- प्र २८. संशोधन करताना सतत ----- तंत्राचा वापर केला जातो.
- अ) व्यावहारिक वापर करणे ब) वर्णनात्मक संशोधन क) आधुनिक ड)
तुलनात्मक संशोधन
- प्र २९. संशोधन आराखड्यात आपले कार्यक्षेत्र निश्चित केलेले असावे -----

- अ) लोकसंख्येचा अभ्यास ब) जिल्ह्याचा अभ्यास क) राज्याचा अभ्यास ड)
वरील सर्व
- प्र ३०. आराखडा ही संशोधन कार्याची ----- असते.
- अ) निर्णय ब) क्षमता क) रूपरेषा ड) माहिती